

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตการวิจัย.....	2
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย/(นิยามศัพท์เฉพาะ).....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
พืชสมุนไพร.....	4
การจำแนกพืชสมุนไพร.....	4
การแปรรูปสมุนไพร.....	5
สมุนไพรที่นำมาแปรรูปเป็นชาสมุนไพร.....	6
ชา.....	12
ชาอื่นๆ.....	16
กระบวนการผลิตชา.....	17
การอบแห้ง.....	18
สารต้านอนุมูลอิสระ.....	21
สารประกอบฟีนอลิก.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
วัตถุประสงค์.....	48
เครื่องมือและอุปกรณ์.....	48
สารเคมี.....	48
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	50

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย.....	51
ความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นกับเวลาของการอบแห้งชา.....	51
การวิเคราะห์คุณภาพทางกายภาพ.....	52
ฤทธิ์การต้านอนุมูลอิสระและปริมาณฟีนอลิกทั้งหมด.....	53
การประเมินลักษณะทางประสาทสัมผัส.....	54
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	55
ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	56
บรรณานุกรมภาษาไทย.....	56
บรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ.....	57
ภาคผนวก.....	61
ภาคผนวก ก การทดสอบทางประสาทสัมผัส.....	62
ภาคผนวก ข วิธีการวิเคราะห์.....	64
ภาคผนวก ค ขั้นตอนการผลิตชา.....	69
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์ทางสถิติ.....	73

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ปริมาณสารประกอบฟลาโวนอยด์ที่พบในชา.....	15
2.2 ผลของกระบวนการหมักต่อปริมาณสารประกอบฟลาโวนอยด์ในชา.....	16
2.3 กลไกของกิจกรรมต้านอนุมูลอิสระ.....	25
2.4 กิจกรรมการต้านอนุมูลอิสระของสารประกอบพอลิฟีนอลและฟลาโวนอยด์ประเมิน โดยใช้วิธี DPPH [•] และ ABTS ^{•+}	35
4.1 คุณลักษณะด้านกายภาพของชาสมุนไพรทั้ง 3 ชนิด.....	52
4.2 ฤทธิ์การต้านอนุมูลอิสระและปริมาณสารฟีนอลิกทั้งหมดในชาสมุนไพร.....	53
4.3 การประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของชาสมุนไพร.....	54

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ลักษณะทั่วไปของตะไคร้.....	7
2.2 ลักษณะทั่วไปของหนานเฉาเหว่ย.....	9
2.3 ลักษณะทั่วไปของศรีชมชื่น.....	11
2.4 สารประกอบพอลิฟีนอลที่พบในชา.....	14
2.5 กลไกการยับยั้งการเกิดออกซิเดชันของสารต้านอนุมูลอิสระชั้นทุติยภูมิ.....	27
2.6 การวิเคราะห์ความสามารถในการต้านอนุมูลอิสระโดยใช้วิธี ORAC.....	30
2.7 กลไกของสารต้านอนุมูลอิสระในการทำปฏิกิริยากับอนุมูล ABTS ^{•+}	31
2.8 กลไกของสารต้านอนุมูลอิสระในการทำปฏิกิริยากับสารประกอบเชิงซ้อน Fe ³⁺ -TPTZ... ..	32
2.9 กลไกของสารต้านอนุมูลอิสระในการทำปฏิกิริยากับ DPPH.....	33
2.10 การทำงานของเทคนิคสเปกโทรโฟโตเมทรี.....	36
2.11 องค์ประกอบและการทำงานของ HPLC.....	37
2.12 โคโรมาโตแกรมของสารประกอบฟลาโวนอยด์จากเครื่อง HPLC.....	38
2.13 องค์ประกอบและการทำงานของแคปิลารี อิเล็กโทรโฟเรซิส.....	39
2.14 อิเล็กโทรฟีโรแกรมของฟลาโวนอยด์มาตรฐาน.....	40
2.15 โครงสร้างของสารประกอบฟีนอลิก.....	45
4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นกับเวลาของการอบแห้งชา.....	51